Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Rectoria antiga de Santa Maria d'Oló

Santa Maria d'Oló

Ubicació

Comarca:	Moianès
Lloc/Adreça:	Plaça de l'Església, 4. Nucli antic d'Oló (Dalt del Poble)
Alçada:	539

Coordenades:

Latitud:	41.87075
Longitud:	2.03405
UTM Est (X):	419840
UTM Nord (Y):	4635877

Classificació

Número de fitxa	08258-334
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Segle	XVII-XXI
Any	1645
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	9961405DG1396S0001MB
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dj., 18/06/2020 - 02:00

Descripció

Casa construïda pels volts de 1645 que fins fa poc va ser la rectoria de Santa Maria d'Oló i que avui és un habitatge particular. Es troba emplaçada a pocs metres de l'església, en un terreny amb fort pendent i terrassat que, en un principi, quedava fora del recinte de la muralla. Consta d'un cos residencial de planta rectangular (amb baixos semisoterranis, planta baixa i un pis) i té adossat un cos més baix a ponent. El nucli originari era la part central. Posteriorment s'allargà pel darrera amb un cos més baix, també per davant amb un cos porxat i, finalment, s'hi adossà el cos de ponent, que sembla ja força modern. Per tant, la primitiva façana ha quedat coberta rere aquest cos que té un porxo a la planta baixa (el qual deixa entreveure el portal originari en forma d'arc rebaixat) i una galeria oberta al pis superior. Ara l'accés a la planta baixa es fa per una porta que s'ha obert modernament, ja que les dues plantes superiors estan segregades. Antigament on ara hi ha la porta hi havia una tina. La façana de llevant, retallada pel pas d'una escalinata, presenta diverses finestres de tipologia i distribució diversa. Les tres superiors, emmarcades amb maó, devien obrar-se ja al segle XIX.
L'interior de la casa ha conservat força bé la tipologia originària. És especialment interessant la llinda que abans formava part de la façana exterior i en la qual s'hi representa el calze del Sagrat Sagrament junt amb la signatura C. DE. R. M., inicials que corresponen al rector Collderam, promotor de l'edifici. També és interessant el sector del pati, a la zona lateral i posterior. Queda limitat pel tram més alt que es conserva de l'antiga muralla, i hi trobem tres cisternes, de les quals en queda una de més visible. Aquestes cisternes captaven l'aigua mitjançant un curiós sistema de canalitzacions que venia de la teulada de l'església, passava per un carreró popularment anomenat les Canals i també per sobre la muralla. La casa també conserva tres tines; dues de més grans i una més petita.
Un altre element d'interès és una mena de mina o hipogeu que es troba als baixos, al fons de la cambra semisoterrània de llevant. És un forat excavat al tapàs d'uns tres metres de llarg que va en direcció a la riera i, en un punt determinat, conforma dues plataformes. Pels volts de 2005 el propietari de l'immoble en va tapar l'entrada i ara no és accessible. Podria ser que es tractés d'un intent de construir una mina de sortida perquè en cas d'emergència es poguessin escapar els residents a la Rectoria, o tal vegada era una mena d'hipogeu de funció desconeguda. Cal recordar que per aquest sector hi passava la muralla, i no es pot descartar que fos un element anterior vinculat al recinte fortificat.

Observacions:

Informació facilitada per Josep Canamasas Güell i Lluís Sans Masip

Història

A la primera meitat del segle XVII el poble d'Oló va créixer molt i l'església romànica havia quedat petita. Aleshores es decidí construir una església nova, que es va fer en diverses fases. El 1631 s'havia acabat la construcció de la capella del Sant Crist. El gros del conjunt de l'edifici es va construir a continuació i es finalitzà el 1646, data que es troba esculpida sobre el portal principal. Part de les obres van anar a càrrec del mestre de cases Esteve Puig, que el 1644 reconeixia haver cobrat 100 lliures com a primera paga. Pocs anys després es va construir el campanar: entorn de 1652, segons està gravat en una biga (GALOBART, 1996: 16).
Pel que fa a la rectoria, antigament era en una casa de la Plaça Major o plaça de Dalt, la que té el sobrenom de Mossèn Joan (número 3). Pels volts de 1645, coincidint doncs amb les obres de l'església, es va construir també una nova rectoria. De la parròquia en coneixem els diferents rectors i també els vicaris des del segle XVI, els quals s'han recopilat al llibre "Oló, un poble, una història" (FERRER i altres, 1991: 203). Tal com ens informa la interessant llinda a l'interior de l'edifici, el promotor de l'obra fou l'aleshores rector Josep Collderam, que a la llinda signa amb les inicials C. DE. R. M. El lloc on es va aixecar l'edifici quedava fora del recinte de les muralles. El casal originari es va ampliar en diverses fases. La darrera possiblement al segle XIX o ja al començament del XX.

Durant la Guerra Civil de 1936 a la Rectoria s'hi instal·là l'Ajuntament i el Comitè Revolucionari. Segons es diu, els anticlericals volien destruir la llinda on s'hi representa el calze del Santíssim Sagrament, però el secretari de l'Ajuntament va aconseguir que no ho fessin i els va convèncer perquè simplement la tapessin amb guix i hi marquessin les quatre barres. La casa va mantenir la funció de Rectoria fins els volts de 1980. A més del rector, en aquesta casa hi vivien els vicaris de l'església, els quals després de 1946 van traslladar-se a l'antic convent de monges. Entorn de 1980 el rector va passar a viure en un pis de la casa anomenada cal Telèfons, i ja a la dècada de 1990 s'instal·là a l'actual rectoria en les dependències de l'església nova. Lluís Sans Masip, que ja tenia llogada una part de la casa, aleshores va comprar tot l'immoble. Posteriorment els dos pisos superiors s'han venut a un altre particular.

Bibliografia

FERRER, Llorenç; PLADEVALL, Antoni i altres (1991). "Oló als temps medievals", "Època moderna i contemporània", Oló, un poble, una història. Associació Castell d'Oló, Santa Maria d'Oló, p. 142, 198-205.

